

Ärende

Anhållan om skadestånd

Beslut

ÅMHM avvisar anhållan

Anhållan

XX och XX har gemensamt genom Åbolands rättstjänst Ab anhållit om ersättning för men och olägenhet som orsakats genom komposteringsverksamhet i Gunnarsby i Sunds kommun. Verksamheten bedrivs idag av bolaget Ålbio.com Ab (tidigare Ålandskomposten Ab och Delfensdal Kom Ab). Enligt anhållan har XX och XX förorsakats olägenhet i form av lukt (stank) från verksamheten. I anhållan hävdar XX och XX att den olägenhet som de utsatts för har sin grund i myndigheternas (ÅMHM och landskapsregeringens allmänna förvaltning) felaktiga förfaranden. XX och XX yrkar på en ersättning till ett belopp om 112 500 euro per man.

Landskapsregeringen har överfört anhållan till ÅMHM till den del skadeståndsyruket berör myndighetsutövning som enligt lag hör till ÅMHM. ÅMHM fungerar som prövnings- och tillsynsmyndighet över den aktuella komposteringsverksamheten enligt 9 respektive 27 §§ i landskapslag (2008:124) om miljöskydd.

Beslutsmotivering

Enligt 41 § 1 mom. i miljöskyddslagen (ÅFS 2008:124) ska, om annat inte bestäms på något annat ställe i lag, miljöskador som orsakas av verksamhet som avses i miljöskyddslagen i tillämpliga delar ersättas enligt lagen om ersättning för miljöskador (FFS 737/1994). Som miljöskada enligt lagen om ersättning för miljöskador (miljöskadelagen) ersätts skador som verksamhet på ett bestämt område har orsakat i omgivningen genom 1) förorening av vatten, luft eller mark, 2) buller, skakning, strålning, ljus, värme eller lukt, eller 3) någon annan liknande störning. ÅMHM konstaterar att miljöskadelagen reglerar privaträttsligt skadeståndsansvar vilket framgår av 2 § 5 mom. i miljöskadelagen. Behörig instans att för prövning av ersättningsanspråk med stöd av miljöskadelagen är initialt tingsrätten. ÅMHM saknar således behörighet att fatta beslut om eventuella ersättningar för sådana skador som avses i miljöskadelagen.

Enligt 2 § 1 mom. tillämpas inte miljöskadelagen på skador om vilkas ersättning stadgas i någon annan lag. På ersättningsfrågor i samband med vattentillstånd tillämpas vattenlagen. I 7 kap. 1 § i vattenlagen (ÅFS 1996:61) föreskrivs att skada eller annan olägenhet som uppstår till följd av vattenföretag eller vattenfarlig verksamhet, som utgörs av ändrad vattenkvalitet eller är en följd av sådan effekt, skall ersättas eller inlösas i den omfattning och under de förutsättningar som gäller enligt bestämmelserna i kapitlet i fråga. Samma gäller skada eller annan olägenhet till följd av utnyttjande av rätt enligt 3 kap. att ta i anspråk eller på andra sätt förfoga över eller påverka annans egendom. Enligt 8 § i samma kapitel ska, om tillstånd för vattenföretag eller annan åtgärd meddelas enligt vattenlagen, frågan om ersättningsskyldighet och ersättningens omfattning samtidigt prövas. Fråga om ersättning för skada, men eller förlust kan även prövas vid annan tidpunkt.

I XX och XX anhållan om ersättning finns ingen skadegrund eller något annat angivet anspråk som skulle medföra en prövning av ärendet hos ÅMHHM på basis av bestämmelserna om ersättning i vattenlagen (ÅFS 1996:61). ÅMHHM konstaterar emellertid att myndigheten i samband med tillståndsprövningen av komposteringsverksamheten (se ärendena dnr 2018-191, 2018-192) har gjort bedömningen att verksamheten inte föranleder ersättningsskilda skador enligt vattenlagen ifall de i tillståndsbeslutet ÅMH-Pn 8/20 (ej i laga kraft vunnet) meddelade tillståndsvillkor och föreskrifter följs.

Medan ersättningsskyldiga enligt miljöskadelagen och vattenlagen som utgångspunkt är den som har orsakat skadan, kan även arbetsgivare och offentliga samfund vara skyldiga att ersätta skada som arbetstagare förorsakar genom fel eller försummelse i arbetet. Ersättande av skada som förorsakats i tjänsteförhållande regleras i skadeståndslagen (FFS 412/1974). Behörig instans att avgöra dylika ärenden är i första instans tingsrätten.

Beaktat det ovan sagda saknar ÅMHHM formell behörighet att pröva XX och XX skadeståndsanspråk. Myndigheten avvisar således anhållan.

Avgift

Ingen avgift

Besvär

Besväransvisning bifogas.

Beslutet justeras omedelbart.

För Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet

Susanne Perander
Myndighetschef
Beslutande

Robert Sundström
Myndighetsjurist
Föredragande

Bilagor

1. Besvärsanvisning